

Cît despre fetișire, lucrurile stau așa – îmi întrebam motanul birmanez: tu de unde știi să ai blană maro pe aici și de unde știi să ai albă pe aici? Și plimbam degetul arătător pe urechi, apoi pe burtica lui. Și el privea cu ochii ăia albaștri și nu știa nici de ce e motan, de ce nu e, bunăoară, urs panda. Așa e și cu fetișele, și cu strugurii, nu cu mine, nu de mine e vorba aici. Eu stau în fața unui monitor și scriu ca să nu vorbesc singură.

E.B.: Preiau: eu stau în fața unui monitor și scriu ca să nu vorbesc singur... dar sînt din ce în ce mai curios să aflu amănunte despre cine îmi răspunde cu fel de fel de cuvinte pe care nu le știam pînă acum. Scămoșilă era siamez și habar nu avea de asta... dar dacă știa? Fiindcă prin tot comportamentul lui era deosebit. Dovada e că nici iubită pisi-cească nu și-a găsit... erau prea „vulgare“ pentru el mîștele rurale!

Tatăl ăsta al tău e de milioane dacă ar fi citit cu glas tare *Infernala*... Ați fi auzit și voi, fetișele casei... Dar mama? Nu ar fi rămas tablou cu borcanul de dulceață în brațe?

Fragment cu măcelari și plopi

V.D.N.: Măcelarul se trezește devreme. Măcelarul e fericit cînd ucenicii veniți în zori de zi la comanda sa trag șnurul electric și drujbele încep să huruie.

Bătrînul măcelar se plimbă cu mîinile în buzunare, măsurînd aleea cu pasul – ce bine, ah, ce bine îi e să vadă cum i se-ndeplinește lucrarea, de-atîta timp ticluită. Ei s-au opus, dar degeaba. Mîna măcelarului nu e cu-adevărat în buzunar, mîna lui e chiar cea care acum manevrează drujba. Și uite cum cad, uite cum cad ramuri. Piciorul lui nu e cel care măsoară aleea în lung și-n lat, piciorul lui e stăpînul cerului, sus, pe scara pompierilor. Ochii lui nu-s cei care pîndesc la un colț și la altul ca să nu se-aproapie dușmanul.

Privirea sa ageră e deasupra tuturor lucrurilor, e sus, sus, de unde cad ramuri.

Ah, măcelarule, privește, preaputernicule, la coroana doborâtă. Tu și coana măcelăreasă o să aveți, în sfârșit, lumină. O să vedeți în sfârșit, în toată splendoarea-i, șantierul de-alături. Ah, măcelarule, privește și bucură-te, privește la femeia asta isterică; și-a tras cizmele și pardesiul peste hainele de casă și a ieșit, cu părul vîlvoi, să întrebe de ce se-ntîmplă măcelul. Bucură-te, măcelarule, nimeni nu e mai puternic ca tine! În slujba ta și numai a ta lucrează drujba înălțată la cer. Și mai bucură-te, măcelarule, de liniștea nopții. Dormi liniștit, nici bufnița nu se va mai tîngui noaptea, nici mierla nu va mai cînta cu nerușinată vioiciune dimineța devreme.

Mi-au tăiat pomii... Trei tei și un anonim.

E.B.: Descrierea ta mi-amintește de mogîldeața aceea neagră care a tăiat, cu ani în urmă, din curtea interioară, un plop, însă nu unul oarecare, ci chiar pe acela care, în fantasmările mele, era Plopul Nedelciu!

V.D.N.: Am fost mută două zile, ce era să mai zic... N-ai nici o șansă în fața omului cu drujba. Și cu cîtă satisfacție se uită în jur, își freacă mîimile, se bucură la fiecare ramură doborâtă.

Plopul Nedelciu era bătrîn?

Aveam un plop la Pitești, doar la ferestruica de la baie îl auzeam foșnind, se freca de perete cu frunzele. Plopul au frunze lucioase, în formă de inimă. L-au doborât, cu toate inimile lui.

Teii mei fără coroană stau rușinați și triști, patru spînzurători de care se sperie și păsările. Doar mestecănul a scăpat întreg, un miracol.

E.B.: Nedelciu știa de plopul lui, îi povestisem eu, în dese convorbiri telefonice pe care le aveam, pe atunci, cu dînsul... Vorbeam ceasuri întregi... Imobilizat de boala lui necruțătoare, ținea nu știu cîte rubrici, făcea parte și

dintr-o rețea de distribuire a cărților aduse la comandă, dacă nu cumva chiar el o pusese pe roate...

Cînd l-au tăiat, nu i-am spus. Motivul ar fi fost că cineva cu locuința prin preajma plopului ar fi suferit de astm și ar fi fost alergic și la puful de plop...

V.D.N.: Ce frumos trebuie să fie să îți spună un prieten că undeva, la el acasă, a dat numele tău unui copac. Plopul meu de la Pitești nu avea nume. Cei trei tei masacrați luni dimineață n-o să mai aibă coroana ca înainte nici în trei ani. Nici flori, nici fluturi adunați în zilele calde la recolta de dulce, nici cuiburi de guguștiuci. Între primii doi pomi (acum niște stîlpi) a rămas o buturugă mică – a fost tăiat chiar de la rădăcină intrusul, nu care cumva să mai crească și așa...

De grija mesteacănului am tremurat cel mai tare. A scăpat, nu știu prin ce miracol; e puțin mai într-o parte. Acum îl iubesc și mai mult. Alb, cu ramuri fine, curgătoare în ploaie de argint. Trebuie să-i pun nume. O să-i zic Brumar, se poate? Așa, fără „u“.

E.B.: Mesteacănul Brumar! Cam romantic... Totuși, merge, numai să nu îl tundă și pe asta!

V.D.N.: Ei, nu e romantic... A luat numele de la cel care a botezat un plop. Și e mai bine să fii în mesteacăn decît să fii în plop. Așa zicea și bufnița.

E.B.: Poate e o chestie de falsă memorie, dar am impresia ca am scris cîndva: „Cățărata-n flaut ca-n mesteacăn...“. Acum am găsit versul: „Cățărata-n flautul uitării“. Despre mesteacăn e vorba în altă poezie!

Fragment cu șepcuță și altădată

E.B.: Mă tot gîndesc și nu-mi aduc aminte cum l-am cunoscut pe Mircea Nedelciu. Cert este că am făcut, împreună cu

un întreg grup de scriitori tineri, cu un autobuz, o excursie... prin țară... Îmi era foarte simpatic, ne era ghid glumeț (fusesse chiar ghid un timp!) și ne-am fotografiat prin fel de fel de locuri. O fotografie e cu el ținând o greblă și eu un ciocan, încrucișate, bășcălizînd secera și ciocanul, simbolul atît de folosit pe atunci... Purta o șepcuță șmecheră, avea plete... N-aș fi bănuit vreodată că o să se îmbolnăvească grav...

V.D.N.: Grebla și ciocanul! Înțeleg că ilegalistul era dînsul, cu coada lungă a greblei în mîină. Dumneavoastră, cu ciocanul, erați om serios... Anii '70? Și cine mai era în grup oare?

E.B.: Adevăru-i că nu-mi aduc aminte decît de Nedelciu, cu care m-am împrietenit la cataramă. Oricum, erau scriitori tineri... am fost prin nordul Moldovei, am ajuns pe la stîni, în munți etc. Parcă am intrat și într-o mină! Nedelciu avea un discurs teoretic, cînd discuta despre literatură, foarte savant, parc-ar fi fost prof universitar!

V.D.N.: Sînt aici, vă ascult cu bărbia în palmă...

E.B.: După '89, cînd președinte al Uniunii Scriitorilor era Mircea Dinescu și vicepreședinte Ștefan Bănulescu, Mircea Nedelciu căpătase o funcție destul de importantă, cred că era unul din cei vreo trei secretari ai US.

Îl țin minte de la o ședință de consiliu de pomină. El trebuia să dea un soi de raport pentru o anumită perioadă, un raport privind ceea ce s-a întîmplat pe plan financiar. Ștefan Bănulescu urma să-și dea demisia din cauze ținînd de sănătatea lui destul de fragilă. Mircea Nedelciu citea acel raport extrem de lung cu o voce de abia auzită, transpirînd profund, ștergîndu-și mereu fruntea cu o batistă, albă, de-o paliditate a feței nefirească... Raportul nu se mai termina, sala zumzăia plictisită, Nedelciu se oprea și ne ruga mereu să facem liniște fiindcă nu mai putea vorbi tare... Era clar

că era bolnav, o gripă ziceam noi... De fapt, boala necruțătoare, cea care l-a și imobilizat apoi și, în final, cu toate eforturile conjugate ale US, l-a răpus, se declanșase... S-a internat într-un spital foarte costisitor, din Paris... Scriitorii făcuseră un soi de chetă pentru a aduna o sumă enormă, necesară internării, participasem și eu, trimițând niște manuscrite care fuseseră scoase la licitație... A avut o revenire spectaculoasă... Apoi din nou boala a început lucrarea ei inexorabilă... Imobilizat, vorbind infinit la telefon, trăia cu forțele din ce în ce mai scăzute... L-am vizitat acasă... Era înconjurat de familie, părinți... Părea normal, însă nu mai părea căruciorul foarte complicat alcătuit...

Țin minte și ultima convorbire telefonică cu dînsul... Nu știam că este chiar aproape de moarte. Mi s-a părut ușor confuz în replici și, pentru prima oară, el m-a rugat să-i dau altă dată telefon, de abia mai îngîna cuvintele... „Ei zic că e o infecție urinară, supraadăugată, mai vorbim...” și a închis neașteptat telefonul. Astea au fost ultimele lui cuvinte spuse mie...

V.D.N: Cît gol e în acel „altă dată“, în „mai vorbim“. Și mă uit iar înapoi, îmi imaginez șepcuța șmecheră de care ziceați...

E.B.: Ce să-i faci, și cînd te gîndești că era vîrfurile de lance al prozei tinere! Se pierdea un mare scriitor, asistam nepuțincoși...

Fragment din viața de hîrtie

E.B.: Tocmai mă văitam azi, la redacția *Suplimentului de cultură*, că despre tine Dan C. Mihăilescu a vorbit mai cu poftă decît acum cîțiva ani despre o carte de-a mea!

V.D.N.: Ha, ha, ha, acum mă vait eu: tare aș fi vrut să vă aud!

Da, era poftă, și cred că de asta e și bucuria mea așa mare. Uite, lucrezi trei ani la niște povești, stai în mușuroi și țeși doar pentru tine, și ștergi, și iar țeși, și renunți la „viața“ adevărată pentru „viața“ din foaie, și nu ai habar dacă se va bucura vreodată cineva, dacă vei mulțumi vreodată pe cineva. Pofa e cea mai mare răsplată. Da, cu o singură zi fericită se răsplătesc toți anii din urmă.

E.B.: Curios, eu chestia asta cu „viața de hîrtie“ și „viața adevărată“ am descoperit-o foarte tîrziu. Prin 2004! Mi-am dat seama că trebuie să renunț la una din ele... Nu mergeau împreună, cea de hîrtie o anula pe cea adevărată...

V.D.N.: Eu o simt fizic, la modul cel mai concret, iertată să-mi fie îndrăzneala de a zice; de asta nu o percep ca pe vreo descoperire. Pur și simplu izolare, renunțare, alunecare în lumea nouă, creată de tine. În ea umbli, ca într-o sferă, și pe stradă, încercînd să o faci să funcționeze.

Cred că, de fapt, abia din 2007 s-a accentuat nevoia asta. Era un tumult al evenimentelor în Sibiu, și-o vorbărie peste tot... Doar fugind mai puteai să îți salvezi interiorul. Atunci, de fapt, am și scris cel mai mult. Apoi, cînd se dizolvă „globul“, odată cu publicarea, te cam sperii de golul din jur. Ți-au rămas foarte puțini aproape. Dar e o selecție...

Și, trebuie să recunosc: blogul! Blogul s-a nimerit la țanc, exact după predarea manuscrisului de la *Orchestra portocalie*, în golul acela. Și obsesia ca blogul să fie așa, un loc mai umbrit... mai la răscrucea dintre viața adevărată și viața de hîrtie. Să văd, oare ce mi se întîmplă dacă fac un pas dincolo de hotar? Dar dacă mă apuc eu, de capul meu, așa, și de vreo traducere? Și tot așa...

E.B.: Dar se mai poate întîmpla și altceva, să nu te mai intereseze povestea asta cu viața de hîrtie... Sau, cel puțin, aparent să nu te mai intereseze... Să zicem că ai un eșec și dai naibii totul... Ei, atunci se cam ajunge pe la balamuc dacă într-adevăr viața de hîrtie conta! Renunțarea la viața